

Algemeen overleg commissie wonen/rijksdienst met minister Blok over de wijkaanpak, 12 december 2012.

Inbreng Paulus Jansen (SP-fractie)

Deze minister zet net als zijn voorgangers van Rutte-1 op “actief burgerschap”. Mensen moeten zelf initiatieven ondernemen en daarvoor van de overheid de ruimte krijgen. Dat klinkt nobel. Helaas is de realiteit veel banaler. De afgelopen 20 jaar is de trend van publieke investeringen in de wijkaanpak, stadsvernieuwing en leefbaarheid sterk dalend geweest, met een korte opleving in de Vogelaarperiode.

Kan de minister aangeven hoeveel rijksmiddelen in 2013 worden uitgetrokken voor de departementale programma's wijkenaanpak, nationaal programma Rotterdam-Zuid, Bevolkingsdaling en New Towns? Kan de minister aangeven hoeveel rijksgeld er tien jaar geleden naar deze thema's ging? De tweede kurk waarop de wijkaanpak dreef waren de investeringen van de woningcorporaties. Die investeringen zullen door de verhuurderheffing binnen 2-3 jaar volledig opdrogen. Wat doet het Rijk hierna nog aan stadsvernieuwing en wijkaanpak, anders dan wat onderzoekjes en lovende dan wel vermanende woorden in de richting van gemeenten en “frontlijnwerkers” –hoe krijg je dat woord uit je strot? Moet ik concluderen dat deze minister voor wat betreft stadsvernieuwing en wijkaanpak een minister van niets is?

Actief burgerschap komt niet vanzelf. Onderzoek toont aan dat mensen bereid zijn om wat te doen in de buurt als ze het gevoel hebben dat het de goede kant op gaat. Bij wijken in een neerwaartse spiraal zie je precies het tegenovergestelde: de meest initiatiefrijke bewoners maken dat ze weggomen en de rest duikt gefrustreerd weg achter de begonia's.

Volgens de minister van Wonen is de stedelijke vernieuwing na het aflopen van het Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing in 2014 voltooid. Meent de minister dat werkelijk? Stadsvernieuwing is toch juist een permanent proces?

(31757-42, brief over New Towns/Ortega gemeenten)

Geeft de voortgangsrapportage van de Ortega-gemeenten Zoetermeer, Haarlemmermeer, Almere, Ede, Apeldoorn niet haarscherp aan dat zelfs in deze betrekkelijk kansrijke omgeving 25-30 jaar na de oplevering van de VINEX-golf de problemen zich snel aandienen als er onvoldoende geïnvesteerd wordt?

Wat is het “actieve en ondersteunende” in de rol van de minister, behalve mooie woorden? Maakt de minister zich in dit verband geen zorgen over de uitponding van sociale huurcomplexen in dit soort gemeenten, waar collectieve investeringen in collectieve problemen opeens knap lastig blijken te zijn door de versnippering van het bezit en het ontbreken van een goede rechtsvorm voor het beheer?

In Engeland is onderzoek gedaan naar de effecten van de grootschalige uitverkoop van de sociale huurwoningen aan het eind van de jaren tachtig. Een citaat uit de Guardian van 30 september 2008: “Toen de wet 30 jaar geleden werd ingevoerd, werd het Right to Buy bewierrookt als ‘een van de belangrijkste sociale revoluties van de eeuw’. Maar in plaats van dat buurten zijn opgewaardeerd door voormalige huurders die hun huis gekocht hebben, heeft de wet geleid tot verscheurde gemeenschappen, de opkomst van huisjesmelkers en een tekort aan betaalbare huisvesting dat zó schrijnend is dat sommige gemeenten nu hun oude woningen proberen terug te komen.”

Kan de minister mij uitleggen waarom deze regering in 2013 €1,2 miljard uittrekt voor het permanent maken van de verlaging van de overdrachtsbelasting, met een weglekverlies van 94%, maar ondertussen geen geld over heeft om te investeren in het behoud en de toekomst van onze wijken?

De evaluatie van de Rotterdamwet heeft duidelijk gemaakt dat de instrumenten van deze wet zelfs in thuishaven Rotterdam nauwelijks gebruikt zijn. 342 afgewezen huurders in vijf jaar tijd in een gebied met ver boven de 100.000 woningen stelt natuurlijk helemaal niets voor. De SP-fractie zou het daarom logisch vinden dat we zo snel mogelijk een streep zetten onder dit staaltje gelegenheidswetgeving, en in plaats daarvan de generieke instrumenten op het gebied van stadsvernieuwing en wijkaanpak verbeteren. De aanpak van huisjesmelkerij is immers in heel Nederland van belang en niet alleen in de wijken die onder de Rotterdamwet vallen.

(33000-VII-125)

Ik kom op de woonwagenkampen.

De SP-fractie onderschrijft het standpunt van de regering dat de problemen die spelen in een aantal woonwagenkampen veel lijken op die in de aandachtswijken. Op het merendeel van de woonwagenkampen gaat het goed, is er sprake van vooruitgang. Maar er zijn ook kampen waar de problemen zich opstapelen.

Het is daarom wel degelijk van belang om de ontwikkelingen op de kampen goed te monitoren, vast te stellen welke aanpak werkt en te leren van fouten die er gemaakt zijn. Door de intrekking van de woonwagenwet 13 jaar geleden is het zicht op die ontwikkelingen knap mistig geworden. Tot welke bedrijfsongevallen dat kan leiden hebben we zondag bij de Brandpuntuitzending over Maastricht kunnen zien.

Minister Van der Laan heeft bij het laatste debat –ruim drie jaar geleden– toegezegd om in te zetten op een landelijke taskforce woonwagenlocaties, dat als kenniscentrum over woonwagencentra zou gaan functioneren. Ik kan mij niet voorstellen dat de Landelijk Informatie en Expertise centra voor bestuurlijke en geïntegreerde aanpak georganiseerde criminaliteit een antwoord zijn op die vraag, want die richten zich uitsluitend op de aanpak van criminaliteit.

Onderschrijft de minister de noodzaak voor een landelijk kenniscentrum wat kennis verzamelt over de verschillende beheervormen, het effect van schaalverkleining, scholing, werk en inkomen, criminaliteit? Of vindt hij het eenmalige onderzoekje van BMC in ca. 4% van de kampen voldoende?